

Ethel Eliasson jubilerar

Ethel Eliasson, vår eminente folklivsskildrare, fyller den 28 juni 90 år. Hennes vagga stod i Södra Hultseröd, där föräldrarna drev ett småbruk. Nu, i Herrens år 2016, återvänder Ethel till sin hemsocken och bosätter sig i Billinge.

Ethels moder, Althea Johannesson, var ett av nio barn till den vittberömde riksspelmannen Per Joel Berndtsson från Stenestad och dennes maka, Elna Nilsson från Ekeröd. Inom den musikaliska familjen Berndtarna trakterade Althéa altfiolen. Sålunda omgavs Ethel alltifrån barnsben av arvet från den rika, skånska folkkulturen. Redan vid 14 års ålder började hon själv skriva och framföra sina dikter och berättelser på Onsjömål. Hon vann tidigt ett helhjärtat erkännande av föregångaren på området, Daniel Rydsjö från Bosarp. Snart

kallades hon till ledamot i sällskapet Skånsk samling. I dess tidsskrift Säsä inflöt med åren ett antal bidrag av hennes skaldekonst. Till sitt folkloristiska lustspel Lördesattan i Augauren värvad hon vid 1960-talets slut en handfull aktörer, som därefter under ett par decennier drog runt i landskapet och underhöll sina åhörare med motiv från gammal skånska folketro.

När Birgitta och Eric Lilius på Stora Tibbaröd år 1985 presenterade sitt krönikespel om ställets historia i fem tablåer, bidrog Ethel med slutavsnittet Husförhöret, där mötet mellan gårdsfolket och den jovialiske kyrkoherden Rundström skildrades med historisk träffsäkerhet och varm humor. Vid de årliga spelmansstämmorna på Gamlegård brukade Ethel efter inmarschen inleda med en högtidlig prolog. Med Kristina Backe bildade Ethel en duo som under många år turnerade i landet. Själv har jag haft nöjet att höra det spirituella Kaffe-repet. Seder och bruk vid årets högtider är ett annat av hennes ämnen, med genuina föremål som rekvisita. Vårt skånska dräktskick är ytterligare en av Ethels specialiteter. Utrymmet medger icke en uppräknning av alla hennes bedrifter, eller av alla de utmärkelser, som genom åren så välförtjänst kommit henne till del. För framstående kulturgärning i stiftarens anda tilldelades hon, såsom den förste, Charlotte Weibull-priset år 2012 (se bild).

Ethel Eliassons litterära produktion borde i någon mera samlad form kunna publiceras och därmed räddas åt kommande generationer. Avslutningsvis må följande reflexion tillfogas: Sanna konstnärer låter sig inte placeras i något fack. De är alltid något mer – och annorlunda. Ett varmt tack och ett trefaldigt, skånskt leve för jubilaren!

Georg Welin